

SOCIOLOGICKÝ BULLETIN

České sociologické společnosti 2021

Praha 2021

Obsah

Editorial	7
ROZHOVOR	9
Česká společnost je nemocná – rozhovor s Martinem Potůčkem (připravil Dušan Lužný)	9
TÉMA ČÍSLA: ROLE SOCIOLOGIE VE VEŘEJNÉM PROSTORU	16
(připravila Barbora Hubatková)	
Proč máme málo sociologů a socioložek. K roli sociologie ve veřejném prostoru (Pavel Pospěch)	16
Hledání společenskovedního kréda (Eva M. Hejzlarová)	22
Vrátit třídu zpátky do hry (Kateřina Nedbálková)	25
Sociologická imaginace v karanténě (Jan Maršálek)	29

Sociologický výzkum jako reflexe problémů soudobé společnosti 38
(Petr Soukup)

SOUČASNÁ ČESKÁ SOCIOLOGIE 41

(Historická) sociologie v generační perspektivě: 41
Miloš Havelka – Jiří Šubrt – Karel Černý
(připravil Jakub Mlynář)

Interdisciplinární výzkum norem literárního překladu z angličtiny 54
do češtiny od roku 2000 do současnosti
(Helena Kubátová, Jitka Zehnalová)

„Dělat experiment je jako rýpat se v hlíně na zahrádce“ 62
O experimentální sociologii s Františkem Kalvasem

Sociologie očima studujících 69
(připravil Jakub Mlynář)

Pohled zvenčí / Sociologie mimo sociologii – 79
otázky pro Kamilu Zlatuškovou
(připravil Dušan Lužný)

Cena České sociologické společnosti za celoživotní přínos 2020 82
Cena Miloslava Petruska – studentská soutěž
o nejlepší odborný článek ze sociologie 85

ZAHRANIČNÍ PERSPEKTIVA – INSPIRACE 87

Interview with Laura Mamo: “We need to restore credibility 87
in science as we allow room for critique”
(připravila Nina Fárová)

SOCIOLOGIE A UMĚNÍ 91

Sociologie (z) literatury 91
(Jan Váňa)

Proč dělám koláže? (Jiří Šubrt)	97
Zpráva o činnosti Galerie sociální fotografie (Veronika Gigalová)	103
Pandemie jako problém estetický (Miroslav Paulíček)	107
Líbí nelíbí (Veronika Gigalová)	110
REFLEXE Z KONFERENCÍ	113
Zpráva z Výroční konference ČSS 2021 (Barbora Hubatková)	113
Zpráva z 10. Olomoucké sociologické podzimní konference (Lucie Cviklová)	115
Kolokvium sekce sociologické teorie: „Čas a temporalita v sociologickém myšlení“ (Jakub Mlynář)	117
SOCIOLOGICKÁ VÝROČÍ A JUBILEA ROKU 2022	120
Poznámky k výročí Pierra Bourdieuho (1930–2002) (Marek Skovajsa)	120
Důležitá data roku 2022 (Miroslav Paulíček)	127

Sociologie očima studujících

Sociologie – to nejsou jen zavedená akademická pracoviště, katedry či ústavy nebo sociologické agentury, ale samozřejmě i ti, kteří sociologii studují. Koneckonců většina z dnešních významných socioložek a sociologů také byla dříve ve fázi vysokoškolského studia sociologie. A všichni mají jistě v paměti, jak o sociologii přemýšleli a jak ji tehdy vnímali. Generace dnešních studujících je zásadní pro budoucnost našeho oboru. Proto redakce Sociologického bulletinu oslovila některé ze studujících a požádala je o vyjádření na následující otázky: „Proč jsem se rozhodl/a sociologii studovat? Co mě sociologie naučila o světě kolem mě? Jak vidím pozici české sociologie v globálním kontextu?“ Zde jsou jejich odpovědi:

Ondra Klíma, Katedra sociologie FSS MU

Sociologii bych obtížností zařadil do své oblíbené kategorie videoher: Easy to learn, hard to master. V této frázi se vcelku schovává zodpovězení většiny otázek, které mají jak studenti, tak ostatní lidé k sociologii a jejímu postavení ve světě. Je to obor, který není tak těžké vystudovat na bakalářském stupni. Co pak se sebou dělat, ale moc studentů a bývalých spolužáků nevědělo. Asi statistiku, marketingový výzkum, nějakou neziskovku nebo do státní sféry. Na magistru už většinou přichází prozření, taky na něj máte jen dva roky, a začíná se vyjasňovat cesta sociologie. Co sociologie hlavně

přináší, je podobné s ostatními sociálněvědními obory – schopnost kriticky uvažovat a nejen zasazovat věci do kontextu, ale také umět vyhledávat kontexty mnohdy skryté. S touto schopností se můžete uplatnit na mnoha pozicích, ať už jako recruiter v human resources, podnikatel na volné noze, výzkumník v soukromém či veřejném sektoru nebo vyrazit akademickou cestou. Já šel tou akademickou cestou a už od bakaláře jsem měl stejný cíl – učit na VŠ a věnovat se vlastnímu výzkumu.

Sociologie vás naučí vidět svět kolem sebe skrze pohledy všech jeho účastníků – což se dá využít jak pro vlastní marketing, cílení a propagaci, tak k tomu se umět lépe orientovat, argumentovat a nenechat se rozhodit ve světě, kde fakta jsou pouze doporučením a hlasitost výkřiků jako by se vyrovnala vědeckému procesu. Mě toto sociologie naučila a ve spoustě zmíněných příkladů jsem ji už využil. A taky v některých dalších, které si nechám zatím pro sebe. Nejdůležitější je zachovat klid a z toho obrovského množství informací a interpretací, které najednou každá situace přináší, se nezbláznit; nebo to nevzdat a vrátit se do menší bubliny, plné pocitu bezpečí. Také je důležité si zachovat vlastní perspektivu, což není vždy jednoduché, když se snažíte zároveň odhalit všechny různé pohledy všech zúčastněných, a je to navíc konverzace v reálném čase, a ne analyzování výstupů z dat, nad kterými můžete sedět v klidu pracovny. Tato perspektiva je vlastně to, jak se vidíte ve spojitosti s ostatními – takové to místo ve společnosti. Sociologie mi dala spoustu prostředků, jak toto místo najít a jak se věnovat studiu videoher a najít to místo ve společnosti i pro ně. Jak máte co studovat, nějaký problém společnosti (a že jich je), a víte, jak si stojíte, tak se blížíte k tomu „masterování“ sociologie. To pak začnete vidět i za instituci vysokého školství, a to jsou teprve šokující odhalení a momenty kognitivní disonance.

A jak si stojí česká sociologie ve světovém kontextu? Kdyby to mělo být podle hodnocení českých odborných časopisů v žebříčcích, tak nic moc. Problém lokálnosti jazyka v globálním měřítku je silný. Kdyby to mělo být skrze publikace, které vychází, tak popravdě nevím. Jak se pak rozlišují ryze české články? Články psané Čechy, nebo články o České republice? Obojího je celkem dost, i když ve studii videoher to rozhodně slavné není, a i proto je pro mě těžké hodnotit pozici české sociologie, když já ani nevím, jestli jsem českou sociologii někdy dělal. Studoval, to určitě, ale bakalářku

i magisterku jsem psal v angličtině a s cílením do zahraničních časopisů. Svými pracemi vstupuji do diskusí, které se nevážou explicitně na Českou republiku, ale na všechny západní společnosti. Rozhodně by bylo ale dobré českou sociologii mít, nejen na úrovni státní sféry a zakázek. Ale opravdu českou sociologii zaměřenou čistě na kontext České republiky, oproštěnou od toho, že to „nestačí“, je to „úzké zaměření“ a „to vydáš tak v Sociologickém časopise a nikde jinde“. Snad se taková sociologie zachrání a nestane se česká sociologie jen sociologií globální psanou českými autory.

Kateřina Lorencová, Katedra environmentálních studií FSS MU

Před maturitou jsem neměla jasné představy o tom (a zda vůbec) hodlám ve studiu pokračovat, ačkoli tomu tehdejší studium na víceletém gymnáziu nasvědčovalo a směřovalo mě na vysokou školu. O sobě jsem věděla jen to, že pokud půjdu dál, chci rozhodně jít humanitním či sociálním směrem. Sociologie mě zaujala především kvůli své aktuálnosti a relativně mladému věku této vědy. A možná i kvůli kontroverzím, které jakožto věda vzbuzovala. Chtěla jsem se najít, zjistit, co mě baví a zajímá, protože po všeobecném gymnáziu o tom má člověk pramalé tušení. A to se taky stalo.

Sociologie mi ukázala, jak propojený svět je. Otevřela mi oči a rozšířila obzory. Naučila mě klást otázky, naučila mě vědeckému výzkumu, pomohla mi porozumět a orientovat se v datech. Ať už českých, tak světových. Uvedla mě do problematiky globalizovaného světa, ukázala mnoho témat a výzkumů z celého světa. Inspirovala mě v nutnosti svět vidět a poznat, snažit se vnímat všechny problémy a témata z vícero pohledů a optik, nežli jsou mé vlastní postoje (a taky předsudky).

Dle mého názoru je sociologie na území ČR vědou, která se vyvíjí správným směrem. Mnoho českých sociologů reprezentuje naši zemi na mezinárodních konferencích, spolupracují mezinárodně a čerpají z celosvětových dat, zároveň produkují řadu kvalitních výzkumů a poznatků. Vnímám tedy pozici ČR jako součást sociologické sítě, ve které máme rozhodně své místo.

David Míka, Katedra sociologie FF UK

Aby má odpověď byla co nejméně zavádějící a zkreslující, musím hned na začátek podotknout, že jsem nikdy cíleně sociologii studovat nešel.

S ukončením gymnazijního studia jsem zamířil ke zkouškám studia scenáristiky na FAMU. Po neúspěchu zde jsem byl rozhodnutý strávit rok činností studia jazyka na jazykové škole a poté opět zkusit přihlášky na FAMU. Po apelu okolí jsem se ovšem rozhodl zkusit studium ještě alespoň jednoho pořádného vysokoškolského studia. Šel jsem na tuto volbu (vhodného oboru) spíše vyřazovací metodou nežli volbou preferovaného oboru. Tímto způsobem jsem v prvním kroku vyhodnotil jako vhodnou školu Filozofickou fakultu na Univerzitě Karlově a na té jsem si ze všech nabízených oborů zvolil právě sociologii. Ta si mé sympatie získala především kvůli tomu, jak teď už dokážu pojmenovat, řešení mikrosociologických problémů. I tak mé přesvědčení o tom, co mě na sociologii bude čekat, bylo mírně nepřesné – dokonce i na samotném přijímacím rozhovoru, součásti přijímacích zkoušek, mi vyučujícími bylo s humorem sděleno, že jsem raději měl zkusit zkoušky na „sousední“ personalistiku a andragogiku – očekával jsem totiž nauku o velmi interaktivním způsobu zacházení se skupinami lidí; i nauku o celé společnosti jsem čekal tak nějak více praktickou. Abych výrok „tak nějak praktickou“ upřesnil, asi by se dal použít termín sociálního inženýrství (který je dnes vnímán spíše v negativním kontextu). Nečekal jsem ze začátku tedy, že budu získávat schopnosti pozorovatele společnosti, jejího komentátora, nýbrž člověka, jenž je schopný s ní, v tom nejlepším slova smyslu, manipulovat. I přes to všechno – nebo právě proto – se i nyní ze všeho nejvíce profiluji do kvalitativního výzkumu, praxe ohniskových skupin atp., jelikož zde se do nějaké míry stále objevuje ono „vedení lidí“ dobře kladenými otázkami, empatickým nasloucháním a následně vhodně volenými reakcemi a tak dále. Ve zkratce je pro mě kvalitativní výzkum způsob, jak být s člověkem v kontaktu, prakticky s ním interagovat a nechat se jím ovlivňovat stejně tak jako ovlivnit i jeho z mé strany. (Pro objasnění, žádnými manipulativními potřebami netrpím, sklon k ovládnutí lidí – natož bez jejich vědomí – nemám, spíš mi jde o onu skutečnost: zasáhnout do života a nechat si do něj zasáhnout.)

Vhodná otázka by v mém případě tedy raději měla znít – proč jsem se rozhodl ve studiu sociologie setrvat. Odpověď je opět poměrně přízemní a vlastně se ani tak moc samotné sociologie netýká – setrval jsem kvůli skvělému kolektivu celé katedry. Kolektivem nemyslím jen okruh nejbližších přátel, ale i kohokoli jiného studujícího stejného oboru, a to nakonec i bez ohledu na katedru. Směr myšlení, ale i samotný způsob myšlení, systém

hodnot, otevřenost, pokora, uvědomělost – to všechno jsou vlastnosti, které mi imponovaly téměř u každého studenta i vyučujícího sociologie, se kterým jsem se setkal. A to pro mne bylo rozhodující – nacházet se mezi příjemně orientovanými lidmi. A to mě vede k zodpovězení otázky druhé.

To, jací jsou lidé, kteří sociologii studují, případně ji už vystudovali, nemůže být pouze důsledek té skutečnosti, že podobně smýšlející lidé volí stejný obor. Na druhé straně je to dle mého totiž také důsledek toho, jaká sociologie je a jaké potřebuje mít osoby, které se jí zabývají. Kritické, otevřené neznámému, bez předsudků, uvědomělé, přemýšlející, empatické, „sebe vědomé“ (ve smyslu sebekritické, sebe uvědomělé). Studium sociologie posléze ve člověku nezanechává pouze konkrétní teorie, statistické vzorečky, znalost vhodné struktury dotazníku... ale zároveň jej procvičuje ve všem výše zmíněném. Pro mne tedy není ani tolik stěžejní samotná otázka „co jsem se o světě díky sociologii dozvěděl“, jako spíš „jak jsem se naučil na již známé věci díky sociologii nahlížet nově“. Sociologie prohloubila mé mínění o jazyku – uvědomil jsem si, že jazyk není pouze nástroj k dorozumívání, avšak k rozumění všemu kolem nás. Dále jsem se díky sociologii lépe naučil orientovat v rozdělení světa a společnostech v něm se ocitajících – a to z mnoha různých hledisek: politických, geografických, ekonomických... Mluvě o ekonomii, naučil jsem se přemýšlet o sociálních vztazích ekonomickým slovníkem, uvědomil jsem si, že mnoho praktik platících v ekonomické vědě se dá uplatnit i pro lidské chování a jednání orientované na lid kolem sebe, nikoli jen materiální svět. Sociologie mi pomohla pochopit a hlavně přijmout skutečnost globalizace, řekl bych – od-abstrahovat tento pojem – nejen znát definici tohoto pojmu, ale rozumět samotné podstatě, příčině a možným důsledkům. A mnoho dalšího. Sociologie mě tedy naučila vnímat svět v jeho celistvosti, naučila mě vidět svázanost (vzájemné ovlivnění) detailů, jež ho tvoří. Díky sociologii lépe vím, jak funguje lidská realita námi vnímaného světa.

A jaká je pozice české sociologie v globálním měřítku? V tomto případě mi nepříjde příliš vhodné, abych utvářel jakýkoli soud, jelikož jsem sociologicky málo sečtělý a v aktuálním sociologickém dění i málo zorientovaný – natož českém. Má odpověď může být tedy pouze pocitová a pramálo se bude opírat o fakta. S českou sociologií to vidím asi tak podobně jako s jakýmkoli jiným výdobytkem našeho národa. Myslím si, naše země nemá přesah

dostatečně veliký k tomu, aby jakýmkoliv způsobem mohla trvale a spolehlivě opakovatelně ovlivňovat chod celého světa v jakémkoli ohledu (vědeckém, kulturním, průmyslovém...), a měla tak podíl a dopad na globální budoucnost. Ovšem netvrdím, že něco takového z českého původu vzejít nemůže – myslím si ovšem, že taková aktivita je nahodilá a závislá pouze na konkrétních úspěších jednotlivců či podniků, institucí atd. Alegoricky bych to podal takto – takový kurz, jaký udával český národ v době Karla IV. jakožto císaře, kdy pražským počínáním mohla být ovlivněna většina tehdejší Evropy, takový potenciál zde již není, a to ani v české sociologii. Žádný pojem jako „česká škola“, „česká sociologie“, „český proud myšlení“ neznám. Ovšem nevyklučuji existenci sociologického Miloše Formana, který svým osobním géniem dokázal prorazit do světa, a ovlivnit tak globální filmařinu tou českou, českými praktikami. I když nikdo kromě Čechů a formanovských odborníků nebude tušit, že se jedná o praxi vlastní české filmařině. Věřím tedy, že česká sociologie může mít globální přesah, bude to ovšem spíše zásluha konkrétního úspěšného jedince nežli zásluha počínání české sociologie jako takové.

Nikol Kubátová, Katedra sociologie FF ZČU

Sociologii jsem se rozhodla studovat s ohledem na své dokončené středoškolské vzdělání. Vystudovala jsem obchodní akademii, která mi byla vybrána dle úsudku mé vlastní rodiny. Po jejím úspěšném dokončení byl výběr dalšího studia ponechán na mně. To, že mám vystudovanou střední školu se zaměřením, bylo pro moji rodinu naprosto dostačující. Napůl pohlcená ekonomikou jsem začala hledat, co studovat dále. Mé myšlenky směřovaly ke spojení mého již vystudovaného oboru s něčím zcela novým. Něčím, co mě rozvine jiným, ale přesto v duchu ekonomickým směrem. Při hledání oborů v brožurách mě nadchlo slovo „společnost“. Od slova „společnost“ jsem si v té době odvodila, že ji chci poznat a propojit s marketingem. Ve své nové životní cestě jsem si tedy zvolila obor sociologie, který byl pro mě neznámý. Dodnes si pamatuji, jak čtu slova „sociology of hidden“, která mě dostala tam, kde dnes jsem, a hlavně kým jsem.

Sociologie změnila celou mou osobnost. Celá řada různorodých kurzů mě semestr co semestr učila chápat svět jinak, než jsem ho do té doby chápala. Sociologii studuji čtvrtým rokem. Za dobu svého studia jsem se naučila

chápat různé sociologické metody, teorie a jejich aplikaci v praxi. Mj. jsem i zaznamenala nárůst své skepse ke světu kolem mě. Vidím jej více negativně, než jsem dříve viděla. Politika resentmentu, ekologická krize a sociální vyloučení, to jsou jevy, které mám den co den před svým zrakem. Sociologie mě naučila, že svět není černobílý.

Dominika Sladká, Katedra sociologie FSS MU

K sociologii jsem se dostala náhodou. I když jsem vždy směřovala k sociálním vědám, které mě fascinovaly už od střední školy, v budoucnu jsem se chtěla věnovat psaní. A protože být spisovatelkou jsem považovala za neúplně realistický sen, začala jsem směřovat k tomu být novinářkou a přihlásila jsem se na žurnalistiku na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Protože tento obor bylo možné studovat pouze dvouoborově, zvolila jsem si jako další obor sociologii, o které jsem toho bohužel z výuky na střední škole moc nevěděla.

Z něčeho, co pro mě byl původně jen obor „navíc“, se ale postupně vyklubal fascinující obor plný možností. Kéž bych už při nástupu na univerzitu tušila, že sociologie nejsou jen velké teorie o fungování společnosti, ale že zkoumá a lze ji aplikovat na každou část našich běžných životů. A tak se pro mě postupně tím pravým oborem stala sociologie. Když jsem se rozhodovala, kam pokračovat na magisterské studium, měla jsem už jasno. Nemusela jsem se ani vzdát lásky k psaní, protože to, co jsem napsala za celou dobu studia sociologie, by už možná vydalo na pětisetstránkovou knihu.

Objevila jsem navíc i další záliby. Díky metodologickým kurzům jsem zjistila, že tíhnu ke kvantitativní části sociologie, a to přesto, že jsem se většinu života bála čísel a všeho, co zavánělo matematikou. Strach odešel, když jsem zjistila, kolik nám toho ty „abstraktní a nicneříkající rovnice“ mohou prozradit o životě společnosti.

Díky sociologii se na svět dívám jinak. Nutí mě neustále zapojovat kritické a analytické myšlení a společně s nimi prohlubuje i schopnost podrobit kritice své vlastní uvažování. Místo svádění událostí na pouhé náhody mě sociologická imaginace nutí hledat vzorce a příčiny. Jednou z nejdůležitějších věcí, které mi studium sociologie ukázalo, je to, že sociální svět není o nic méně důležitý než svět fyzický a že sociální skupiny, do kterých patříme,

naši životní trajektorii ovlivňují stejně tak jako individuální charakteristiky, se kterými jsme se narodili.

Bohužel se sociologický přístup ke světu (alespoň u mě) pojí i s jistým odkouzlením. Když jsme se v začátcích studia při psaní prvních seminárních prací učili aplikovat sociologické koncepty na knihy, filmy a články, netušila jsem, že mi nutkání analyzovat vše, co vidím a čtu, zůstane až doteď. Postupně jsem si uvědomila, že stejně tak, jako se člověk naučí používat své analytické schopnosti a sociologickou imaginaci, měl by také umět čas od času sociologické myšlení vypnout a dívat se na svět jinak než očima socioložky.

Adéla Vašků, Katedra sociologie FF UK

Už na gymnáziu mě bavily společenské vědy a rozhodla jsem se z nich i maturovat. Sociologie s psychologií byly rozhodně mé nejoblíbenější. Jak to tak ale pro některé bývá, po maturitě jsem moc nevěděla co a jak. Nakonec jsem se rozhodla zkusit studium ekonomie, konkrétně na VŠE, jelikož tato volba se jevila jako lepší a praktičtější do budoucna. O sociologii na FF UK (či FSV UK) jsem snad v té době ještě ani nevěděla. Nic ve zlém, ale rok na VŠE mě vůbec nebavil. Díky tomu jsem se ale začala konečně soustředit na bližší prozkoumání domén, které by mě opravdu mohly bavit a které bych opravdu chtěla studovat z vlastního zájmu. Ekonomie mi jednoduše nestačila na poznání toho, co mě vždy fascinovalo. Jak se chovají lidé ve společnosti a proč se tak chovají? Jak fungují mezilidské interakce? Opakují se různé typy chování? Jaké existují kulturní vzorce nebo stereotypy? Můžeme generalizovat? Jak se vypořádat s předsudky? A jak k analýze společnosti přistupovat, aby se našla možná východiska či řešení různých společenských problémů? Těmto a mnoha dalším, podrobnějším a komplikovanějším otázkám se člověk díky sociologii naučí porozumět.

Během studia jsem se ujistila, že jsem se rozhodla správně. Jednoznačná řešení se samozřejmě těžko hledají, ale většina mých otázek byla zodpovězena. Zároveň si člověk během studia projde změnami a vývojem svého zaměření, protože studium sociologie má neskutečně mnoho možností na výběr. A ani jedno ze zaměření není méně cenné než to druhé. Z metodologického hlediska, které se neustále vyvíjí, mi přijde sociologie ze

všech společenských věd ta nejbohatší na metody, jak zkoumat společnost a svět kolem nás. Ne nadarmo se jí říká multiparadigmatická věda. Když se na ní podíváme ze široka, sociologie rozhodně může zasahovat i do jiných společenských věd, některé z nich se ze sociologie samy vyvinuly nebo z její teorie a metodologie čerpají (demografie, etnografie, antropologie, socioekonomie, environmentální vědy, gender studies, sociologie organizací a management, marketing, komunikační studie či sociální psychologie). Ona sama se v ostatních společenských vědách inspiruje taktéž. Sociologická metodologie se týká obsáhlých kvantitativních analýz popisujících tendence společnosti jako celku, ale i kvalitativního vyšetřování, které pomůže pochopit věci do hloubky.

Sama jsem si také prošla a stále procházím různými fázemi svého zaměření. A vyloženě mě baví, že tu možnost mám. Člověk si vždy může vybrat, jestli se stane odborníkem na konkrétní doménu, nebo bude přispívat k více tématům, nebo obojí zároveň. Na magisterském studiu jsem se rozhodla studovat socioekonomii a jsem ráda, že jako sociolog můžu této relativně nové doméně přispět a stále si mohu hledat sociologická témata, které ale popisují už z jiné perspektivy, než mi bylo zvykem na bakalářském stupni.

Sociologie mě naučila pochopit mechanismy, proč se jednotlivci, skupiny a společnost v určitých situacích chovají tak, jak se chovají. A třeba se kvůli tomu nehněvat, když se mi to nelíbí, ale snažit se najít řešení, jak jejich chování změnit, nebo ho alespoň umět přijmout. Sociologie je v tomto ohledu velmi cenná, ale bohužel kolikrát podceňovaná a stále stavěná do pozadí. Jak někteří komentují, ekonomický imperialismus má tendenci ostatní společenské vědy upozadovat, ale čistě ekonomické výklady stavu společnosti zdaleka nestačí. Nedávno jsem četla text o sociálně-ekonomickém hnutí ve Španělsku, které vzniklo za finanční krize v roce 2008. Autor textu hloubkově zkoumal fungování hnutí, dopady ekonomické krize na jednotlivce a to, jak hnutí napomáhá k jejich zotavení. Toto je jeden z mnoha příkladů, kdy právě sociologická teorie a metodologie umožnila pochopit ekonomické, ale i sociálně-psychologické dopady na člověka v určité krizi nebo situaci. V textu se díky sociologickému přístupu odhalilo například to, že lidé postižení zadlužením trpí nedostatkem finanční gramotnosti, ale že právě i samotné banky dostatečně neinformují některé jedince o tom, jaké mají možnosti, když hypoteční (nebo jiný) úvěr nestíhají splácet. Další

zjištění poukazují nejen na ekonomický stav společnosti, ale i sociologické teorie sociálních hnutí, stigmatizace, systemického rasismu atd. Z čistě ekonomického hlediska by tento komplexní problém nebylo možné takto podrobně popsat. Sociologie mě (a nás) tedy učí chápat věci z větší perspektivy a neodkazovat se jen na jedno možné vysvětlení, protože jedno možné vysvětlení neexistuje nikdy.

Připravila Nina Fárová